

Jørgen S. Lien – en bergensk eksportbedrift

Jørgen S. Liens reklamebilder for skrivemaskiner og kassaapparater fra 1950-årene. Foto: Atelier KK

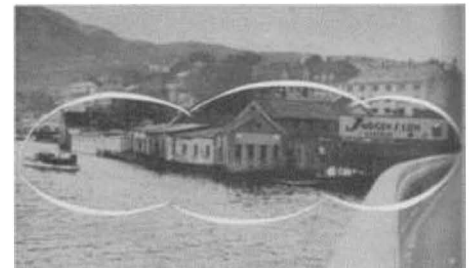
Jørgen S. Lien - en bergensk eksportbedrift

Av Bjørn Arvid Bagge

I 1928 startet Wilhelm Jørgensen og Jørgen S. Lien et firma med agentur for kontormøbler, arkiver etc. Eierne skilte lag i 1935, og Lien fortsatte som salgsgent for kontormaskiner. Fra 1930-årene drev firmaet fabrikasjon, salg og omsetning av regnemaskiner, pengeskap og kontorinventar. Det hadde generalagentur i Norge for R. C. Allen regnemaskiner, og Smith Premier skrivemaskiner.

Firmaet startet fremstilling av brannsikre skap og kassaapparater under krigen. Det hadde på denne tiden ca. 100 fastlønte funksjonærer og arbeidere. På 1950 tallet ble produksjonen konsentrert om: Verdi- og brannskap (Jøli), regnemaskiner (Adwell), og kassaapparater (Regna). På det meste hadde firmaet ca. 600 ansatte.

Firmaets utvikling kan oppsummeres i to stikkord: eksport og automatisering. I 1970 hadde selskapet 5 salgskontorer i Norge, 9 i andre europeiske land og 4 utenfor Europa. Firmaet hadde nær kontakt med automatiseringsmiljøet ved Christian Michelsens institutt (CMI), noe som førte til opprettelsen av Bergensindustriens Automatiseringsselskap (BIAS) i 1950-årene. Dette ga dem tilgang til

Materiallageret ved Strømbroen. Ca. 1935. Møllendalsv.2-4. Kilde: Bergens næringsliv.

Fabrikklokaler for fremstilling av den norske regnemaskinen "Regna" i Nye Sandviksveg 56 a. ca. 1935. Kilde: Bergens næringsliv.

spisskompetanse på de nye transistorene og halvlederteknikken som kom derfra. Transistorteknikken kunne settes inn i kassaapparatene og automatisere dem ytterligere.

I norsk målestokk var firmaet langt framme teknologisk. Men Lien var kun villig til å koble transistorer til de mekaniske kassaapparatene, og ikke villig til å ta i bruk den nye halvlederteknikken med integrerte kretser for å drive selve apparatene, slik deres amerikanske og japanske konkurrenter gjorde. Dette skapte et problem i forhold til deres utenlandske virksomhet på 1960 - tallet.

Liens eneveldige styring av firmaet sammen med en undervurdering av den nye teknologi, var sannsynligvis en medvirkende årsak til firmaets problemer utover i 1960-årene. En stor heleid salgsorganisasjon, sammen med mislykkede markedsfremstøt med nyere teknologi, førte til at firmaet gikk konkurs i 1971.

Jøtul pengeskap produsert i 30-årene.

Litteratur

Bergen bys historie. - Bergen Universitetsforl., 1979-1985. -4 b.

4: Fossen, Anders Bjarne: *Byen sprenger grensene: 1920-1972/* Anders Bjarne Fossen, Tore Grønlie, 1985.- XV, 1051 s.: VII. s.681-687.

Fossen, A. B.: *Bedre frem Bergen - Bergens næringsliv 1845-1995.* Bergens næringsråd. Bergen 1995. s. 131.

Det Norske næringsliv /redaktør: Johs. Sætherskar. - Det norske næringslivs forl.,1942-1956. -18 b. : ill.

B. 2: *Bergen fylke.* - Bergen : I kommisjon hos Ed. B. Giertsen, 1945-178, 721 s. :ill., s. 347-348.

Sasberg, Bjørn L.: *Nøylene innovasjon: utviklingen av elektriske kassaapparater ved Jørgen S, Lien fram mot konkursen 1971.* NHH 1985

Vårstemning fra 50-tallet. Ansatte utenfor fabrikk på Møllendalsveien 2-4. Foto: Atelier KK.

Fra maskinproduksjonen i Møllendalsveien 2-4 i 1955. Foto: Atelier KK.

Bilde tatt i produksjonshallen 1961. Foto: Norvin.

Kvinne ved arbeidsbenken i 1950-årene. Foto: Atelier KK.